

Dr Nevenko Fazinić,

Institut za VVVV, Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta, Zagreb

Inž. Mato Drinković

SAUVIGNON BIJELI

Sauvignon blanc

UVOD

U grupi visokokvalitetnih bijelih vinskih sorata sjevernog područja naše zemlje, Sauvignon bijeli zauzima vidno mjesto, ali više po kvaliteti svoga vina nego po stupnju zastupanosti u sortimentu. Mišljenja i ocjene vinogradara o ovoj sorti su prilično podvojena, a to znači, da je njen uspješan uzgoj vezan uz područja određenih ekoloških uvjeta.

Objavljujući rezultate petogodišnjih ispitivanja agrobioloških i tehnoloških karakteristika ove sorte, želja nam je bila da vinogradarskoj nauci damo prilog boljem poznavanju njenih osnovnih svojstava, a vinogradarskoj praksi sigurniji kriterij u izboru i ocjeni prikladnosti uzgoja.

I. OPĆI PODACI

1. Sinonimi

Muškatni Silvanac, Sauvignon blanc, Sauvignon Jaune, Muskat Sylvaner, Sauvignon bianco, Sauvignon white i dr.

2. Porijeklo i historijat

Potječe iz Francuske s područja Bordeauxa, gdje joj je udomaćen sinonim i Sauterne po istoimenom mjestu. Vrlo je stara sorta.

3. Geografska rasprostranjenost

Danas se najviše uzgaja u jugozapadnoj Francuskoj i to na širem području Bordeauxa gdje bilo čista bilo u kombinaciji sa drugim sortama (Semillon bijeli i Muscadelle) daje glasovito bijelo desertno vino. Raširena je i u centralnom dijelu Francuske gdje se prerađuje pak kao suho visokokvalitetno vino.

Iz Francuske se proširila više-manje u gotovo sve evropske zemlje umjerenе klime.

U našoj zemlji je najviše raširena u Sloveniji, Hrvatskoj, a širi se i u Srbiji.

Metoda rada

Ispitivanja su vršena na Poljoprivrednom dobru Erdut (danas IPK — Osijek) u razdoblju od 1961. do 1965.

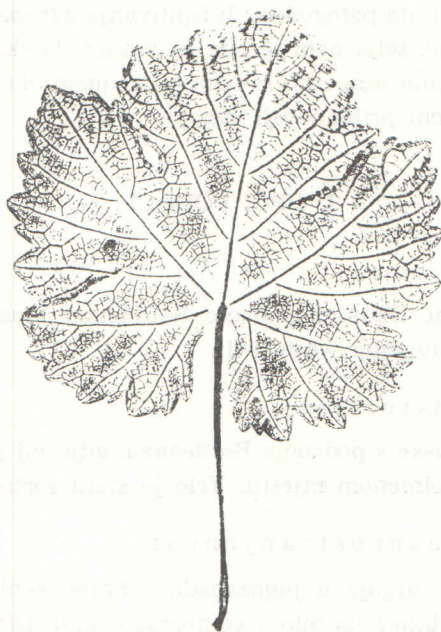
Čokoti su uzgajani na »Sylvoz« kordoncima, pri čemu je svaki štrljak nosio obavezno: jedan lucanj sa 10 pupova i jedan prigojni reznik sa po 2 prava pupa.

Ispitivanja su provedena prema metodici Međunarodnog ureda za lozu i vino (OIV), zatim metodike koju je postavila jugoslavenska ampelografska komisija i vlastite metodike vodoravno-vertikalne projekcije stanja i položaja pupova na rodnom drvu.

II. OPIS

Vršak mladica je bjelkasto pahuljast.

Mladi listići su pahuljasto-žučkasti sa bronziranim obljeskom, naličje je maljavo.

Slika 1
Sauvignon bijeli — list

Odrasli list je okruglast, malen do srednje velik, trodijelan ili petodijelan sa sinusom peteljke u obliku slova »V«. Lice golo, valovite površine, naličje paučinasto. Peteljka duga, crvenkasta.

Cvijet je morfološki i funkcionalno hermafroditan.

Vitice su malene i nježne.

Rozgva je srednje debela, smeđežute boje, koljenca su tamnija, a članci srednje dugi.

Grozd je malen, zbit, valjkast, kratak sa srednje dugačkom peteljkom.

Bobice su srednje velike, okrugle, žutozlatne ili zelenkastožute boje sa tačkicama. Kožica je debela, a sok specifičnog ukusa.

Stablo — snažno.

Slika 2
Souvignón bijeli — grozd

III. AGROBIOLOŠKA ISPITIVANJA

1. Fenološka opažanja

a) uvjeti opažanja

1. Mjesto: Erdut — objekt »Busija«

— geografski položaj: 45°32' geografske širine; 19° geografske dužine.

— nadmorska visina 180 m.

— položaj: južni, blagog nagiba, smjer redova sjever-jug.

2. Klima

Srednje mjesečne temperature u °C

Period motr.	M j e s e c i												Prosj. u veg.	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	pros.	per.
1930—														
1965.	—1,6	0,5	5,6	11,3	16,1	19,1	21,5	20,7	17,0	11,0	6,5	—0,4	10,6	16,8

Srednje mjesečne oborine u mm

Period motr.	M j e s e c i												Godišnje	Suma u veg. per.
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
1930—1965.	40	32	47	45	76	70	57	61	56	69	52	49	654	365

— R a z n o: tuča prosječno pada 0,6 dana godišnje, povremeno jaki zimski mrazevi; proljetni mrazevi rijetki; najjači vjetrovi istočnog i sjeverozapadnog kvadranta.

3. Tlo

— Geološki supstrat predstavlja tipični karbonatni les debelih naslaga koji sadrži 18—26% CaCO₃. Na spomenutom geološkom supstratu razvio se degradirani černozem kao tip tla. On sadrži u prirodnom stanju male količine dušika i fosfora te srednje količine kalija. Struktura ovog tla je vrlo dobra.

4. Nasad

— podloga: Berlandieri x Riparia Kober 5BB

— starost: 10 godina

— način uzgoja i armature: kordonac »Sylvoz« s mješovitim rezom rodnog drva.

Armatura žičana na vertikalnom okviru visine stabla 120 cm.

— intenzitet agrotehničkih mjera: potpun.

b) Vegetativne pojave (extremi)

	1963.	1965.
— početak suzenja	10. IV	2. IV
— početak tjeranja pupova	25. IV	12. V
— početak cvatnje	30. V	20. VI
— svršetak cvatnje	16. VI	1. VII
— početak šare	12. VIII	5. IX
— potpuna zrioba	22. IX	12. X
— opadanje lišća	10. XI	25. XI

2. Karakteristike i uzgojna svojstva

1. B u j n o s t je jaka. Rezultati uzgoja ovise prvenstveno o intenzitetu agrotehničkih i ampelotehničkih mjera i zahvata.

Najbolje rezultate daje u dobro gnojenim i srednje propusnim tlima. Na slabu agrotehniku reagira osjetno umanjenim prinosima. Podnaša vrlo različite načine uzgoja. Zahvaljujući jakoj bujnosti može se uspješno uzgajati i na povišenim uzgojnim oblicima.

2. O p l o d n j a je normalna i redovita.

3. R o d n o s t — ocijena radnosti je vršena svake godine u toku ispitivnog razdoblja (5 godina) i to po vlastitoj metodici vodoravno—vertikalne projekcije stanja i položaja pupa na rodnom drvu.

Tabela 1 — Stanje i položaj pupova na lucnjevima i reznicima — Sumar 1961—1965.
L'état et la position de bourgeons sur les longs bois et coursions 1961—1965.

Stanje pupova L'état de bourg.	Duljina lucnjeva izražena pupovima La longueur de longs bois exprimée en bourgeons										Ukupno pupova Bourg. Total	Duljina reznika La longueur de coursions		Ukupno pupova na rez. Bourg. total cour.	Omjerni odnosi Relations (o+n): $rr+rr^2+i^3$	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2			
o	69	90	58	71	61	55	52	38	26	10	530	48	72	120	650	
n	32	44	65	51	42	53	36	42	42	18	425	68	84	152	577	
rr	178	133	134	120	129	129	126	141	115	111	1316	369	299	668	1984	1227:3267
rr ²	70	82	91	103	109	98	101	76	88	85	903	160	196	356	1289	
rr ³	1	—	—	1	2	—	2	6	5	1	18	1	5	6	24	
Uk. pupova Bourgeons total	350	349	348	346	343	335	317	303	276	225	3192	646	656	1302	4494	

Legenda:

o = pup je abortirao — le bourgeon est abortu

n = pup se razvio u nerodnu mladicu — le bourgeon développé en pousse stérile

rr = pup se razvio u rodnu mladicu (1 grozd) — le bourgeon développé en pousse fertile (une grappe)

rr²i³ = pup se razvio u rodnu mladicu (2 odnosno 3 grozda) — le bourgeon développée en pousse fertile (deux ou trois grappes)

Tabela 2 — Procentualni prikaz stanja i položaja pupova na lucnjevima i reznicima — Sumar 1961—1965.

L'état et la position de bourgeons sur les longs bois et coursons exprimés en pourcentage — 1961—1965.

Stanje pupova L'état de bourg.	Duljina lucnjeva izražena pupovima La longueur de longs bois exprimée en bourgeons										Ukupno pupova Bourg. total	Duljina reznika La longueur de coursons	Ukupno pupova Bourg. total	Sveukupno pupova Bourg. total	Omjerni odnosi Relations (o+n): (rr:rr ² i ³)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10						
o	19,6	25,7	16,6	20,5	17,7	16,4	16,4	12,5	9,4	4,4	16,6	7,4	10,9	9,2	14,4	
o + n	28,8	38,3	35,3	35,2	30,0	32,2	27,7	26,4	24,6	12,4	29,8	17,9	23,7	20,8	27,2	27,3:72,7
rr + rr ² i ³	71,2	61,7	64,7	64,8	70,0	67,8	72,3	73,6	75,4	87,6	70,2	82,1	76,3	79,2	72,8	

Podaci, prikazani u tabelama 1 i 2 daju mogućnost općeg uvida u stanje i položaj pupova na rodnom drvu i predstavljaju srednje vrijednosti za razdoblje od 1961—1965. god.

U tom razdoblju smo imali godine s vrlo različitim klimatskim značajkama, a jednu (1963) s ekstremno negativnim, pa nam i dobiveni rezultati omogućavaju dobivanje dovoljno vjerne slike o karakteristikama pojedine sorte posebno obzirom na mogući utjecaj vanjskih faktora na formiranje i diferencijaciju pupova.

Rezultati ispitivanja omogućavaju da zaključimo:

— Od sveukupno ispitanih 4494 pupa abortiralo je 650, tj. 14,4%. Analizirajući položaj abortiranih pupova na rodnom drvu dolazimo do podataka koji pokazuju da je najveći postotak (19,6 do 20,5%) abortiranih pupova na lucnjevima bilo smješteno između prvog i četvrtog pupa. Na reznicima je tek 9,2% pupova abortiralo.

— U nerodne mladice se razvilo 577 pupova odnosno 12,8%, a to da je 27,2% od sveukupnog broja pupova bilo izgubljeno sa stanovišta proizvodnje grožđa.

— Od ispitanih 4494 pupa bilo je rodnih 3267, tj. 72,8%. Na reznicima je ustanovljena rodnost od 79,2%, a na lucnjevima 70,2% što govori, da je Sauvignon bijeli manifestirao dobru rodnost bez obzira na dužinu reza.

Analizirajući razmještaj, tj. položaj rodni pupova na lucnjevima, mogla se dokazati tendencija povećanja rodnosti pupova idući od drugog pupa lucnja prema vrhu a to se dogodilo sa Graševinom bijelom, Burguncem bijelim i Tramincom crvenim.

Obzirom na gore navedenu tendenciju, a najbolje se vidi na dijagramu rodnosti, možemo zaključiti, da je drugi rez rodnog drva preporučljiv svagdje, gdje uzgojni oblik zahtijeva veća opterećenja.

Tabela 3 — Procentualni prikaz stanja pupova po kategorijama 1961—1965.

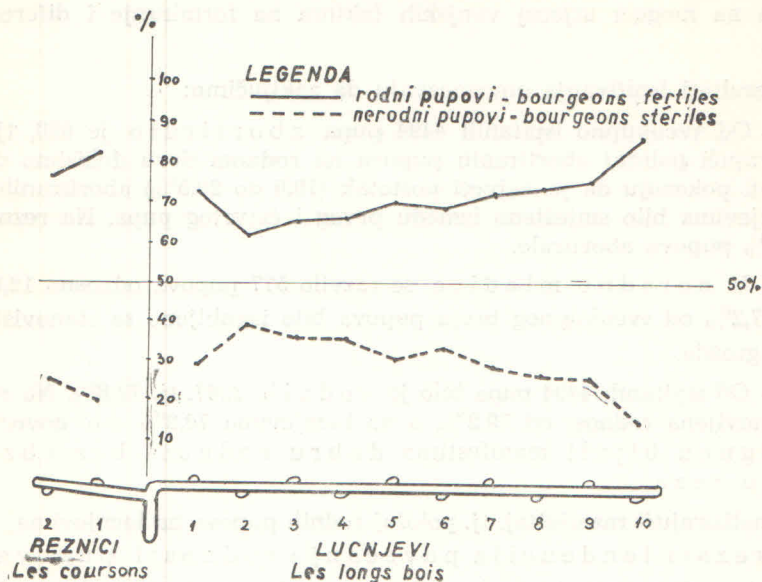
L'état de bourgeons par catégories exprimés en pourcentage
1961—1965.

Pupovi kategorije Les bourgeons- catégories	Godina — Année					M 1961-65.
	1961.	1962.	1963.	1964.	1965.	
o	15,6	4,8	30,4	15,4	5,3	14,4
o + n	24,1	11,9	53,4	32,5	13,9	27,2
rr + rr ² i ³	75,9	88,1	46,6	67,5	86,1	72,8

SAUVIGNON BIJELI Sauvignon blanc

DIJAGRAM RODNOSTI
Diagram de fertilité

Slika 3
Diagram rodnosti

— Analizirajući stanje pupova po kategorijama u pojedinim godinama moglo se zaključiti da se rodnost pupova kretala u granicama od 46,6 (1963. g.) do 88,1 (1962. g.), uz srednju vrijednost od 72,8⁰/₀ za čitavo ispitivano razdoblje (5 god.). Tu svakako treba uzeti u obzir, da je rodnost pupova od 46,6⁰/₀ manifestirana 1963. god. koja je bila klimatski ekstremno nepovoljna, posebno sa stanovišta zimskih smrzavica (−27⁰C; 25. januara). U usporedbi sa drugim ispitivanim visokokvalitetnim sortama moglo se zaključiti da je Sauvignon bijeli pokazao dobru do srednju otpornost na zimske smrzavice.

Tabela 4 — Procentualni prikaz rodnih mladica po kategorijama 1961—1965.
Les catégories de pousses fertiles exprimées en pourcentage
1961—1965.

Kategorije rodni mladica Catégories de pousses fertiles	G o d i n a — A n n é e					M 1961-65.
	1961.	1962.	1963.	1964.	1965.	
Sa 1 grozdom avec 1 grappe	9,0	32,5	10,3	17,5	41,2	22,2
Sa 2 grozda deux grappes	66,9	55,6	36,3	46,7	44,3	49,9
Sa 3 grozda trois grappes	—	—	—	3,3	0,6	0,7
Ukupno — Total	75,9	88,1	46,6	67,5	86,1	72,8

Tabela 4 pokazuje odnose pojedinih rodnih mladica obzirom na broj grozdova. Kod sorte *Sauvignon bijeli* je karakteristično da su mladice sa dva grozda predstavljene s velikim postotkom (49,9⁰/₀), u odnosu na one sa jednim grozdom (22,2), dok je postotak mladica sa tri grozda bio neznačan (0,7⁰/₀).

Analizirajući kategorizaciju rodnih mladica u pojedinim godinama ispitivanja nije se mogla konstatirati nikakva pravilnost u odnosima ni među pojedinim kategorijama, ni među pojedinim godinama.

Rezultati ispitivanja elemenata rodnosti koje vidimo na tabeli 5 pokazuju:

— Da su srednje vrijednosti broja pupova po čokotu iznosile 45,5, što odgovara 13,5 pupova po 1 m² površine. Ovakva opterećenja mogu se smatrati potpuno zadovoljavajućim za primijenjeni uzgojni oblik »Sylvoz«.

— Broj mladica po jednom rodnom pupu iznosio je 0,8.

— Broj grozdova po mladici iznosio je 1,3, a po rodnoj mladici 1,5.

— Srednja vrijednost broja grozdova po čokotu je iznosila 51,7. U ekstremno nepovoljnoj 1963. god. srednja vrijednost broja grozdova po čokotu je iznosila samo 28,0 grozda. Uzroke toj pojavi treba tražiti u velikom broju smrznutih i nerodnih pupova (53,4⁰/₀) kao i jakim pojavama sive plijesni.

— Srednja vrijednost težine jednog grozda iznosila je 9,0 dkg varirajući u granicama od 6,0 (1963) do 11,4 dkg (1964).

— Oba koeficijenta rodnosti bila su praktički jednaka i iznosila su 1,2, odnosno 1,1, a to znači da od oplodnje do berbe nije bilo gubitaka grozdova.

Tabela 5 — Rezultati ispitivanja elemenata rodnošći

Résultats obtenus concernant les éléments de la fertilité

Godina Année	Pupova Nombre de bourg.		Mladica Nombre de pousses		Cvatova ukupno Inflorescence Total		Grozdova Nombre de grappes		Koef. rodnošći Coef. de la fertilité		Urod grožđa Récolte		Težina rozgve po čoku Poids du bois par souche kg					
	Ukupno Total	po čoku par souche	Ukupno Total	rodnih fertiles	Ukupno Total	rodnih fertiles	Ukupno Total	po mladici par pousse	po rod. mladici par pousse	Pot. Poten.	Effect.	po 1 m ² kg	po 1 ha q	Težina rozgve po čoku Poids du bois par souche kg				
1961.	1003	50,1	14,9	846	761	0,8	1431	1430	71,9	1,7	1,8	8,7	1,4	1,4	6,25	1,86	186	1,20
1962.	789	39,5	11,7	751	695	0,9	1133	1130	56,5	1,5	1,6	9,7	1,4	1,4	5,50	1,63	163	2,25
1963.	911	45,5	13,5	634	423	0,7	750	560	28,0	0,9	1,3	6,0	0,8	0,6	1,70	0,50	50	1,50
1964.	817	40,8	12,1	691	551	0,8	992	919	45,9	1,3	1,7	11,4	1,2	1,1	5,24	1,56	156	1,55
1965.	981	51,6	15,3	929	844	0,9	1289	1067	56,1	1,1	1,2	9,0	1,3	1,0	5,07	1,50	150	1,10
M 1961-1965.	900	45,5	13,5	770	655	0,8	1119	1021	51,7	1,3	1,5	9,0	1,2	1,1	4,75	1,41	141	1,52

— Srednja vrijednost uroda grožđa za čitavo ispitivano razdoblje iznosila je 4,75 kg. Najveća rodnost je zabilježena u 1961. god. (6,25 kg), a najmanja 1963. (zima!) tek 1,70 kg.

— Urod grožđa po 1 m² iznosio je 1,41 kg, što iznosi 141 mtc grožđa po 1 ha.

— Srednja vrijednost uroda grožđa po 1 ha bila bi još veća, da ta vrijednost nije umanjena malim prinosima u 1963. godini (50 mtc/ha) a kao posljedica katastrofalnih smrzavica koje nisu uobičajene.

— Prosječna težina odbačenog drva i loze kod rezidbe je iznosila 1,52 kg po čokotu, što govori o relativno velikoj bujnosti ove sorte.

4. Odnos prema vinogradarskoj sredini i zahvatima

— Podloga: Berlandieri x Riparia Kober 5BB je pokazala vrlo dobar afinitet i adaptaciju.

— Način i visina uzgoja: najbolje odgovaraju uzgojni oblici kod kojih je moguća primjena reza sa duljim rodnim drvom (dvokračni ili »Sylvoz« kordonci). Na »Sylvoz« kordoncima su postignuti vrlo dobri rezultati već i zato što takav uzgojni oblik omogućava veliku ekspanziju, a time i veća opterećenja, a sve to povoljno utječe na sorte veće bujnosti kao što je Sauvignon bijeli. Visina stabla od 80—120 cm može se smatrati najprikladnijom.

— Rez — najprikladniji je mješoviti s lucnjevim na 10 i više pupova te prigojnim reznicama sa 2—3 pupa.

— Ponašanje za vrijeme vegetativnog razmnažanja je normalno.

5. Odnos prema prirodnoj sredini, bolestima i štetnicima

Najbolje rezultate, obzirom na kvalitet proizvoda daje u uvjetima umjerenokontinentalne klime. Traži tla bogatija hranivima i intenzivnu agrotehniku inače se prinosi znatno umanjuju. Kvalitet proizvoda posebno dolazi do izražaja u tlima s nešto većim prisustvom vapna.

Prema konkretnim podacima iznijetim u ovoj radnji, i ranije dobivenim podacima, Sauvignon bijeli se može ubrojiti u grupu sorata srednje do zadovoljavajuće otpornosti prema zimskim smrzavicama. Otpornost na gljivične bolesti: prema plamenjači srednja, prema pepelnici slaba, a prema sivoj plijesni vrlo slaba, u datim klimatskim uvjetima ispitivanja.

IV. TEHNOLOŠKE KARAKTERISTIKE

Sauvignon bijeli je isključivo vinska sorta.

1. Mehanički sastav i svojstva grozda

a) Građa grozda:	
težina grozda u gramima	104,1
broj bobica u grozdu — kom	58
težina bobica u grozdu — gr	97,1
promjer bobica — mm	13,7
broj bobica u 100 g grožđa	59,8
težina peteljkovine u grozdu g	7,0
index građe grozda — g	13,9
b) Sastav bobice:	
težina 100 bobica — g	180,0
prosječna težina bobice — g	1,8
težina kožice u grozdu — g	19,6
težina mesa u grozdu — g	74,5
težina 100 sjemenki — g	4,4
težina 1 sjemenke — g	0,044
težina sjemenki u grozdu — g	3,0
broj sjemenki u 100 bobica	117
broj sjemenki u bobici	2
c) Struktura grozda:	
peteljkovine u %	6,7
kožica u %	18,8
sjemenke u %	2,9
meso u %	71,6
skelet u %	25,5
čvrsti ostatak u %	28,4
index strukture u %	2,7

Tabela 6 — Kemijska analiza mošta 1961—1965.

Analyse chimique du moût 1961—1965.

Odnosi se na	Godina — Année					M
	1961.	1962.	1963.	1964.	1965.	1961-65.
Specifična težina — Densité	1,099	1,096	1,125	1,079	1,083	1,096
Sećer po Babou %						
Sucre par Babo %	19,5	19,0	24,0	16,0	17,0	19,1
Suha tvar (Refrakt.)						
Matière sèche (Refracht)	22,7	22,3	27,4	19,2	20,1	22,3
Ukupna kiselina (kao vinska) ‰						
Acidité totale (en acide tart) ‰	10,1	10,2	11,5	10,1	10,7	10,5
pH	4,50	4,30	4,90	4,20	4,50	4,38
Indeks zrelosti						
Index de maturité	0,51	0,53	0,48	0,63	0,62	0,55

3. Kemijska analiza vina i organoleptička ocjena*

a) Tip — visokokvalitetno vino

b) Kemijska analiza vina

Analysé chimique du vin

Specifična težina 20/4°C	
Densité	0,9907
Alkohol vol. ‰	12,17
g/l	96,1
Ukupni ekstrakt	
Extrait sec total g/l	21,4
Slador ukupni (kao invert)	
Sucres reducteurs	1,00
Ukupne kiseline (kao vinska)	
Acidité total (en acide tartarique) g/l	6,81
Hlapljive kiseline (kao octena)	
Acidité volatile (en acide acet.) g/l	0,37
Pepeo — Cendres g/l	2,04

c) Organoleptička ocjena vina

— Vino je žutozelenkaste boje, specifičnog finog sortnog mirisa, jakog i punog okusa, katkada s neznatnim ostatkom šećera. Sadržina alkohola je srednja do visoka.

V. EKONOMSKA VAŽNOST

Sauvignon bijeli spada, nesumnjivo, u red najinteresantnijih i najtraženijih visokokvalitetnih bijelih vina sjevernog područja naše zemlje.

Njegov kvalitet posebno karakterizira harmoničnost i specifičan sortni miris. Raširen je više-manje u svim vinogradarskim rajonima naše zemlje s umjereno-kontinentalnom klimom.

U Hrvatskoj se izdvaja kvalitetan Sauvignon bijeli iz područja Vinice (Hrvatsko Zagorje), Mladine (Plješivica). Suza — Kneževi vinogradi (Baranja), Erdut i dr.

U Sloveniji dolazi pod imenom Mušklatni Silvanac, raširen naročito na području Haloze i Slovenskih Gorica.

Širi se u Vojvodini i Srbiji gdje dolazi na tržište sam ili u kombinaciji sa Semillon bijelim.

Obzirom na mjesto koje zauzima ovo vino kako na domaćem tako i na stranom tržištu, preporučljivo je njegovo još veće širenje.

Vrhunski kvalitet ovog vina u pojedinim vinogorjima traži da takvo vino bude zakonom zaštićeno.

* Analiza izvršena u Odjelu za vinarstvo Instituta za VVVV

LES RECHÈCHES AMPELOGRAFIQUES SAUVIGNON BLANC

Dr Nevenko Fazinić

avec la collaboration technique Ing. M. Drinković

Résumé

Au cours des années 1961—1965 nous avons effectué à l'Institut d'arboriculture fruitière, de viticulture et d'oenologie de la faculté d'agriculture de Zagreb (domaine Erdut) des recherches ayant pour but d'élargir et d'approfondir des connaissances agrobiologiques et technologiques de la variété Sauvignon blanc, variété bien répandue dans les régions septentrionales de la Yougoslavie, avec le climat temperé.

Conditions d'observation

Le lieu: Erdut sur Danube (région de la Croatie du Nord)

Altitude: 180 m

Exposition: sud

Porte greffe: 5BB

L'état de plantation: 10 ans

Mode de conduite: Cordon »Sylvoz«

Disposition de plantation: 2,80 x 1,20 m

Le sol: »černozem«, profond, léger et fertile

Les éléments de la fertilité

Les bourgeons et les pousses

L'état et la position de bourgeons sur les longs bois et coursons montre:

1. Parmi les 4494 bourgeons examinés 650 bourgeons étaient abortifs c'est à dire 14,4 pour 100.
Le plus grand pourcentage de bourgeons abortifs sur les longs bois était sur le deuxième bourgeon (25,7) et il diminuait avec la longueur de la taille, de manière que chez le dixième avait une valeur de 4,4⁰/₀. En même temps deux bourgeons sur les coursons montrait une valeur de 9,2⁰/₀ bourgeons abortifs.
2. Le nombre total de bourgeons abortifs et pousses stériles (o + n) était 1227, c'est à dire 27,2 pour 100. Cette valeur représente le nombre de bourgeons perdu au point de vue de la productivité.

3. Parmi les bourgeons total, 3267 c'est à dire 72,7 pour 100 étaient fertiles. Tous les bourgeons fertiles sur les longs bois ont montrés une fertilité qui passait 60 pour 100, et sur les coursons 76 pour 100, ce que permet à conclure que Sauvignon blanc est sous les conditions concrets une variété qui peut donner les résultats satisfait taillée long ou court. Cependant nous avons constaté que la fertilité de bourgeons sur les longs bois avait la tendance d'augmentation avec la longueur de la taille, nous considerous que la taille long est plus recommandait, tant plus parce que nous utilisons un mode de conduite à grande expansion (cordon »Sylvoz«).
4. Entre les categories de pousses fertiles (72,8 pour 100) nous avons pu constater:
  - 22,2 pour 100 de pousses avec une grappe,
  - 49,9 pour 100 de pousses avec deux grappes et
  - 0,7 pour 100 de pousses avec trois grappes.
5. Dans nos essais, la valeur moyenne de nombre de bourgeons par souche était 45,5 que corresponde 13,5 par m². Cette valeur nous tenons comme une charge normale pour le mode de conduite cordon »Sylvoz«.
6. Nombre de pousses par bourgeon était 0,8.

Les grappes et les coefficients de la fertilité

1. Nombre de grappes par souche était 51,7; par pousse 1,3 tandis par pousse fertile 1,5.
2. Poids d'une grappe 9,0 dkg.
3. Les coefficients de la fertilité: Coef. potentiel 1,2 et coef. effectif 1,1 ce que montre que entre la floraison et la vendange n'avait pas de pertes de grappes.
4. La quantité moyenne du raisin obtenu par souche était 4,75 kg — que corresponde à 1,41 kg par m² ou 141 q par hectare.
5. Poids du bois de taille par souche était 1,52 kg (la valeur moyenne), c'est à dire que Sauvignon blanc est un plant vigoureux.

La résistance aux gelées d'hiver

1. En hiver 1963 nous avons eu l'occasion d'examiner la résistance aux gelées d'hiver des divers variété. En mois de janvier avec le minimum de la temperature — 27,0°C et 10 jours avec la temperature de sous 15, Sauvignon blanc avait 46,6 pour 100 de bourgeons avec un redement de 50 q de raisin par hectare. C'est naturellement une récolte dimunué, mais en même temps une récolte qui signifie Sauvignon blanc comme variété bien résistante aux gelées d'hiver.

La qualité de la récolte

1. La qualité de la récolte exprimée en pourcentage du sucre en moût par Babo était 19,1 (valeur moyenne), tandis que l'acidité totale en acide tart. était 10,5.
2. La valeur de matière sèche était 22,3 et pH 4,38.
3. Sauvignon blanc donne en conditions examinées un vin très fin, de qualité supérieure avec un bouquet particulier et parfum spécial.

Dans le climat de la Croatie septentrionale même dans les autres régions viticoles Yougoslaves avec le climat tempéré, Sauvignon blanc comme variété a trouvé les conditions très favorables et occupe une place bien importante dans l'encépagement.